

Кириченко С.В.,
канд. пед. наук, доц. каф. сучасних мов
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(м. Миколаїв)

*Проблеми та перспективи підготовки педагогічних кадрів в сучасній системі
освіти України*

Після проголошення в 1991 році державної незалежності перед нашою країною відкрилися шляхи для широкого інтегрування у світове співтовариство. Одним з них стало приєднання в 2005 році до освітньої системи Болонського процесу. Ця подія надала істотний у реформуванні системи вищої освіти України згідно норм і стандартів декларації Болонського саміту в 1999 році, які втілюють у процес навчання новітні європейські гуманістичні традиції, зміцнюють взаємозв'язок навчання та науки. На зміну ідеям авторитарної педагогіки прийшли концепції демократизації, мобільності викладачів та студентів, неперервної освіти, європейського співтовариства.

В умовах світової глобалізації перед вищою педагогічною школою України набуває **актуальності** задача виховання професіоналів з глибокими фундаментальними теоретичними знаннями у поєднанні з практичною підготовкою, які постійно вдосконалюють й оновлюють свої професійні компетенції з урахуванням вимог суспільства. Актуальність підготовки педагогічних кадрів зумовлена також зміною соціально-економічних умов, що вимагає розробки нової концепції вищої педагогічної освіти.

Проблемам освітньої політики в умовах глобалізації присвячені роботи В. Андрущенко, В. Савельєва, В. Бондаря, В. Кременя, Л. Вовк. Передовий досвід провідних країн світу у галузі педагогічної освіти вивчають Л. Пуховська, О. Романовський, Н. Кошарна, О. Пехота та ін.

Разом з тим, в Україні, незважаючи на велику кількість досліджень та низки законів і програм щодо освіти, а саме: Закон України «Про освіту» (1991), «Про

вищу освіту» (2014), «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (1993), Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття) та інші, існує певна невідповідність між вимогами суспільства, законодавчою базою (яка вже застаріла) та нинішніми реаліями університетського життя.

Мета дослідження – здійснити аналіз стану та тенденцій розвитку професійної підготовки педагогічних кадрів в системі національної освіти України. Для досягнення цієї мети поставлені наступні **завдання**: визначити основні проблеми, що виявилися в процесі становлення цілісної загальнонаціональної системи професійної підготовки студентів університетів, окреслити здобутки та перспективи вищої педагогічної освіти.

Ще 12 років тому в розпорядженні Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 року було встановлено, що «в Україні склалася критична ситуація з поповненням національної науки молодими кадрами. «Старіння» української науки уже сьогодні негативно позначається на інноваційно-технологічному розвитку держави. Відсутність системних досліджень, цільового виділення коштів на розробку науково-методичної, дослідницької та експериментальної бази для розробки проблеми підготовки педагогічних кадрів, застарілість матеріально-технічної бази, застарілі закони, ще більша бюрократизація ВНЗ призвели до недостатньої підготовки конкурентоспроможних спеціалістів. [2, 2]

Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич заявила: «Закон «Про вищу освіту», прийнятий у 2014-му, уже застарів та потребує змін. Він відкрив багато нових можливостей для системи, але не всі університети були готові до переходу від прямого контролю держави до практики незалежної експертної оцінки їхньої діяльності, до конкурентного розподілу держзамовлення. Широка автономія університетів посилила розрив між провідними вишами й усіма «іншими». За її словами, для подальшої дебіюрократизації МОН продовжить роботу зі скорочення кількості обов'язкових документів, що буде прописано в новій редакції Ліцензійних умов для ВНЗ. Водночас Міністерство вимагатиме від університетів сформулювати мінімальні та раціональні вимоги до внутрішніх документів. [1]

На законодавчому рівні триває реформування педагогічної освіти України. Вводяться нові критерії оцінювання навчальних досягнень учнів і студентів та система кредитів. Впроваджене загальне тестування, що знижує існуючий рівень корупції в освітній сфері. Введені нові кваліфікації двоступеневої системи “бакалавр – магістр”. [3, 32]

Таким чином, вища освіта в Україні постійно перебуває в стані трансформування. Суперництво між науковими школами, рівень викладання, статус міста, де знаходиться навчальний заклад, викликає конкуренцію між ВНЗ.

Проведене дослідження не вичерпує всіх напрямків проблеми, пов’язаної з шляхами підготовки педагогічних кадрів в сучасній системі освіти України. Подальшого розвитку заслуговує аналіз поглядів на загальнодержавну концепцію розвитку системи освіти і науки в Україні, в якій має бути прописаний баланс між рівнем освіти, можливістю працевлаштування за спеціальністю та достойною заробітною платою (сумірної оплаті праці відповідного фахівця на Заході); визначення, які навчальні заклади в перспективі мають існувати в Україні і чим відрізнятися один від одного; зрівняння умов ведення освітянської та наукової діяльності в столиці і регіонах.

ДЖЕРЕЛА

1. Закон "Про вищу освіту" застарів – МОН /Українські Національні Новини. [URL:http://www.unn.com.ua/uk/news/1711810-zakon-pro-vischuosvitu-zastariv-mon](http://www.unn.com.ua/uk/news/1711810-zakon-pro-vischuosvitu-zastariv-mon) (дата звернення: 11.05.2018).
2. Концепція державної програми роботи з обдарованою молоддю на 2006-2010 роки // Освіта України. 2006. № 48 (741). 30 червня. С. 1-3.
3. Калюжна Т. Г. Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутнього вчителя / Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер. : Психолого-педагогічні науки. 2013. № 4. С. 32-37.